

عدد : ۳۷ (برنجی سنه) ۵ : شعبان ۱۳۱۷ جمعه : ۲۶ تشرین ثانی ۱۳۱۵ افرنجی ۷ کانون اول ۱۸۹۹ (برنجی جلد)

ارتقا

ادارات ، فنون ، عمارت و بحریه ،
و تاج و تجارت و زراعت و صنایع
و معارف و امور نافه و آکادمی فقراتدن
باحث مصور جریده . هر نوع خصوصیات
ایچون غرضه تکمدیری ظاهر بکه مراجعت اولور

(ارتقا) نك ۱ تانبول و طشره
ایچون بر سنه لك آیونه سی ۳۲
غروشدور . پوسته پولی مقبولدر .
صنائی باجمله ارباب فیه آجیقدر عرانی قلم
ضوتان یازدهیلیر . مرکزی باب عالی
چاده سنده « معلومات » اداره خانه سیدر .

استانبول ایچون نسخه سی : ۱۰ پاره یه در شمدیلک جمعه کونلری نشر اولنور طشره ایچون نسخه سی : ۲۰ پاره یه در

بو مکتب آتیی شمیدن تظاہر
ایدن رغبتدن مستدل اولوب ایلروده
ایسه مکمل برعمله دارالفنوننه انقلاب
ایده چکنده شهبه بودر .

احمد راسم

مدافعه

— ۱ —

طریقک بو کونکی قلم ایدیسندہ
(یالکر سنکله) عنوانی (مجموعه ادب) دهکی
شعر عاجزانه قارشی اوراق بر تعریض
منظورم اولدی . (طریق) جریده سی
قلم ادبی محرر مقتدری [۱] اولان
حسین کاظم افندی بومقاله سندہ مجموعه
ادبیک ، اثر لری بلا تصحیح درج ایتد-
یکندن ، (محمود بدیع) بنده کونک بو هفتکی
اثر دهکی غراب معنویه (؟) نک در حال
نظره جاریدن بی بی بیوریور . ماشاء الله
یک کسکین نظر لری وارمش ! تبریک
ایدرز

بر آرده احتیاج زحمت ایدرک شو
غراب معنویه نک ندن عبارت اولدینده
لطف اید ایدیلر تشکر لر یز تضاعف
ایلدی .

(غراب معنویه) نک (معناجه
غراب) دیک اولدینی معلومدر .
بنده کونک بو هفتکی شعر مده عجباً فصل
معناجه بر غریبک وارمش ! ...

حسین کاظم افندی مستان اولهوق
بو هفتکی اثری اوقوبایلر اکلاملار درک
انک موضوعی ، معناسی : (سویک ! کل !
سنکله بلوطره یوکسلم ! اولر ده کرم !
کندنیزه برهشت صفا تدارک ایدلم) در .
بودره غراب نرده ! ...

کاظم افندیکن بر حرکتی بالجه
منتسبین ادب ایلر برابر بنده عفو ایدرم .
کندی معذوردر ! ... نمایسون ؟ مرتب
یازی ایستور ! ... برکه تفکر بیوریکر !
ایر تسی کونکی غزنه یی چقارمق ایچون
زوالی محرر لر نه قدر فداکارلق
ایدورلر ! ...

کال خصوصیتدن ، کاظم افندی به
عائده غرضدن قطع نظر بر قاج سوز
سویلمک ایسترم :

کاظم افندی اساساً ذره قدر شعر دن
[۱] احتیاج کورلیسه (مدافعه) لر یز
توالی ایدیلیر .

اکلامازلر . کندیلری مصرع موزونی
ناموزون اوقورلر .

بونی بنده کونکی کندیسنی طانیان
سائر اقدارلاری ده بلا احتراز سویلمکده
تردد ایتمز . کندیلرینک بوجهلرله برابر
ینه آره صره بویه حدندن بیوک ایشلره
آتملسی سرماییه سنک فقداندندن در .

عرض ایتدم ! یارب غزنه حقیقه حق !
کاظم افندی غزنه حیلک . مسکلی
یک سورل !

کندیلری بوندن سکر سنه اول
درسات مکتب اعدادی ملکیتیه قید
اولدینی حالده بوسنه اوحنجی صنفدن
رخصنامه اخذیه کال شدله محبتی [اولان]
بوسوکی مسکله قاوشمشدر . فقط

کوزلرینی بورومش اولان بر حرس و آز
کندیسنی مرتبک ، موزعلک کبی اویله
اوراق نکل ایشلره قویولمه مجبور کور-

مدیکندن هان طریق قلم ادبی محرر-
لکئی درعهده ایتش . صکرده بویه
صاچه اعتراضلره هرکی کندیسنه
کولدرمشدر . کاظم افندیکن (ایساق قره در)

افندی به قارشی اولان بر ستوناق تملقی
غریب کورمیکر ! ... چونکه بوجالشقان
افندی ده برسنه اول (خاصکوبلی

ایساق افندی) دیه خطاب ایلش اولدینی
بر معترضه قارشی شمیدی طلب عفو
مقصدیه بویه تملقره لزوم کورمشدر .
تکمیل رفیقاری بیلیورک کاظم افندی
مکتبه بولدینی مدتجه ایساق افندیکن
شدتی مدافعه لری آلتنده ازیلمش ، زبون
اولمشدر .

کاظم افندی به خالصانه توصیه ایدرز ؛
(طریق) ک مقتدر ، ادیب محرر لری
وار . قسم ادبی ایلره ترک ایستون !

کندی بر هفتکلی عصر غزنلرندن
تلغراف چالقله ، حوادث تحریفیه ، درت
سنه اولکی تر جان غزنلرندن مقالهلر
اشیرمقله مشغول اولسون ، لغت (!)
یازسون ! ...

بوسویلدکری رأی العین مشاهده
ایتمشدر . حتی بخشبه کونی بنده کون
اداره خانه دایم : قوجه کاظمک (عصر) دن
حوادث اشیردین کور دیکم وقت کندیته

احیدم حتی بوتأرم نتیجیسنده جمه
کونکی (لغت) مقاله سنی - ایکی اوج
کشیده کورمشدر که - مکمل تصحیح
ایتدم .

بکا قارشی کفران نعمت دیک اولان
بوحالده کاظم افندی می معذور کوریرم .
چونکه بوجالشقان محرر - مسکله اولان
کال محبتدن - بر باره سر صبا حدن افشامه
قدر چالش دینی حالده یاربیه - ولوصاچه
اولسون - بویه برقم ادبی بتشدیرمز -
سه کندیسنی ایکی مترو طولنده کی طریق
ماصه سنندن اشاغی به پارچه لره جاسنه
یورالارلر .

باقی کاظم افندیکن بودرت سطرلق
اعتراضنه هفتکله ره جواب ویرر (یالکر
سنکله) دهکی غراب معنویه (!) نک ندن
عبارت اولدینی کندیسنه صوردارم .

محمود بدیع

یالکر بر تبسم ، یالکر بر غزنه ...

بنم الملمری بر ضرب قهر ایل ازمسته
قارشی ، بن اونک بوتون آرزولرینی برینه
کسیردرم : اوقدرکه اونک آرزوسنی
برینه کسیرمک ایچون کونلرجه ، هفتکله
حسرتنه تحمل ایتک ، زمان محرائ کوز
یاشلرله ، اینلرله کچیرمک بنم ایچون
برقست اولدی !

نه غریب آرزولره ، نه تحف هو-
سره تابع ایدی : قناریلری ، طبیعتک
رنک زرینله یوبانان بوکوجوک قوشجغز-

لری نه قدر سوردی ، بن ، بوکوزل
کوروچینک لطیف ، سودا فزا یوواسنی
بوکوجوک قوشلرلره دولورودرم ،
صکرده « ناسل ؟ بویه ایستور دیک دگی ؟ »

دیرم . دوداقلرندن کین تبسم بنم ایچون
اک بیوک مکافات اولوردی ! ... فقط ،
صکره قلمدن ، بوزوالی ، بوجوروج
قلمدن ایچه ، رفیق بریشک قویدینی

حس ایدرم : قناریلرندن بواک کوزل
قوشی قیصا نیردم ! ... نه تحف ! بویقضا-
نخلقرم بردن برده مسرتنه تحول ایدردی :
قنسنک ایچنده ، کوجوک ، سیاه کوزلرینی
کوزل خانته دیکرک صدای طرفیازسیله

شرقی سویله مک باشلایان زوالی قناریه ،
بولطیف صاحبه سنک باشی آغر تدینی
زمان ، او ، حدله « ای ! ... الور ! ... »
دیه هاقیر بریدی ، اوزمان کندی کندیجه

« اوخ ! ... » دیردم ! ...
ایستردی ، که کونشک ایلک شعاعی ،
ساحله کی قوملری بریغین غار زرب
حالده کوسترکن ، دیکزه فین برقه به

اوستنده دوداقلرینی ایسوج پیراسنک
کوبوکله ایصلاستون ! ... بوکوجوک
شیشملری تدارک ایچون - اوزمان - یک
چسوق اجزاخانلره اوغرا دینمی خطر
ایدیورم ! کونشک عکس انواریه یاقوتلر
ایچنده بر آئی شکلی آلان بودج دهان
لمکسون یاره تماس ایدرکن ، آه ...
ایستردم ، که برجام پارچه سی اولام ! ...
صکره ، ایسترسنی آتسون ، ایسترسه
بنی قیرسون ! ...

دها نیچیه آرزولر ... او آرزولرکه
هیبی برینه کسیرلشدر ، بونلر ، مقابل
بنم الملمر ازیلمش ، بیکرلشدر ، بونلره
مقابل یالکر بر تبسم ، یالکر بر غزنه
کورمشدر ! ...

§

کانون اول شدتی بر بورا ، شدتی
بر تبی ایله باشلامشدی . بوتی به قارشان
ایقام قارلتیسی ایچنده ، لامبانی یاقدیله ،
صوبابه بر قاج اودون آدیله ، بورا ،
دیشارده کورلرکن ، ایچمدهده اودونلر

چاتیردیوردی . اونک غم هجرانیسه
متفکر ، اونک خیالیله مشغول اولدیم
حالده ، اوستنده برقم کتابلرکی ییغلمش
اولدینی ماصیه یاقلاشدم . صاندالیله

بی تاب وتوان اوتوردم . بو اثرلرک هیبی
اشعاری ، کوزیاشلرینی محتوی اولدینی
ایچون ، شویله جه ، بریسی آچدم . نه

کوزل بر شعره تصادف ایتدم : بشعر ،
بکا اوندن ، برقرال کیریکک لطافتی ،
برالا کوزلک نکهده لفرینی ، بر قنکرلهرشیدن
کوزل اولان سنی کتیر بیور ، اوکابندن ،

برقلب حزینک تحسراتی ، بر چشم کیریه
بارک ژاله لرینی ، بر حس عاشقانه نک بوتون
الملمری کوتور بیوردی .

قاینک چینغراخی ، بیلم ناصل
طین انداز اولدی ، بن بو طیننده اونک
برصدای بلورینی دویارکی اولدم ،
صاریلدم ، قابی ایچلمشیدی ، متعاقباً
اودامک قاییسی وورولدی ، تبتیره

تبتیره :

— کیریکر ! ... دیدم .
باشی چویردیکم زمان ، حیرتله
هاشیردم : او ، اوموزلرندکی قارلری
سرپرک ، غشی ایدیمی بر نظرله باقورق :

— ناصل ! ... نمون اولدیکیم ؟
دیدم .

شایسته‌رق، قلبك اڤ دین رندن
اوروله‌رق، جواب وردم :

— اوت ... فقط ... آه .. والله
ایناه جفم کیلور .. سزسیکر ! ها ؟ ..
سزسیکر ، اوله بی ؟
آز مستهزایانه برنظرله :

— اوت، دیدی . بی بکه میسور-
سه‌گر بیله ، دوشو غیور میدیکز ؟ ..
پوشه‌سز ! قورقارم که سزی متأثر
ایده‌جکم ! ..

اوتی ، صوبایه یقین برقه‌یه اوسته
اوتورتدم ، قارشینه‌دوردم ، صوکره
برغنی عاشقانه ایچنده :

— الله عشقه اولسون ، سوبله‌یکز ،
نوار ؟ دیدم .

— هیچ !.. قساریه‌مک برسی
اولدی !..

— برسی دها کتیریم !..
— دها بر مقصدم وارسه ؟ ..

— نه کی ؟ ..
— مثلاً ، آرزو ایتمه‌مک ، شیمدی
بر آرایه‌یه بیتم ، اورمانه چیقلم .

— بوقدر حزن ، بوقدر الم ، بوقدر
هجران ایچنده ناسل اولدی‌ده کولدم ،
جواب ویرم‌دن بخیرمی برطوبتلر ، سیسلر
ایچنده صافلایان پرده‌مک قوردوتی چکدم :
قار ، اوچار کی ، زمان شتایله چاریشور
کی کورونیوردی .

او ، لاقیدانه باشی صالالادی ، کیر-
پیکارنی ، سرزنش ایدرجه‌سته سوزدی :
— ناصل ؟ .. بن بویه ایستوردم .

§

یایلری کوزل ، اونک ، وجود لطیفه ،
بوی کیسوسیه معطر اولمش ، ایصیمش
کی کورون ، بخیرم‌لرنده ، قارباجه‌لری
سوزولن برقه‌یه‌مک ایچنده ایدک ، یاواش
یاواش ، ساکن ساکن کیدیوردق . اوله
سسز ، اوله معصومانه !

قورقه‌رق ، تیره‌ره‌ک :
— آیاقلریکز اوشیورمی ؟ دیه
صوردم .

— نه بیاجقدیکز ؟ دیدی .
— او به‌جکم !..
— اوله اینسه ...

آربانک فادارلندن دوشن برشعاع ،
قاری ، سیسلی جاملردن نفوذ ایتشدی ،
بوشعاعک ایچنده ، اونک بیاض
المرینک بکا دوغرو اوزاندیغنی حس

ایتم . دوداقلرم ، بواللر اوستنده ،
بو آربانک صارعینتییسی آره‌سنده اوله
غریب ، اوله حزین بر حلاله قالدی .
صوکره بواللر دوداقلرمک اوستندن
چکیلدی !.. قاردورمش ، آربا اورمانه
واصل اولمش ، بولولر بیرتیه‌ره ،
آی ، کورونمکه باشلامشدی !..

اوبکا صور دی کی :
— دها بندن نه ایستریکز !..
دیدم که .

— هیچ !.. یالکیر برتیم ... یالکیر
برغزه !..
— شیمدی ، دوداقلری اوله کوزل
بوکولدی ، کیرییکاری اوقدر لطیف
سوزولدی که ...

محمد جلال

کوچک‌کایه‌ر

ارتقا داشم

یوکلک قالدیرم جوارنده ساکن
واصل بر عاقله منسوب ایدی . نحیف-
الوجود یکری اوج یاشلرنده غایت خلق
صلاح‌الدین بک نامنده برکنج ایدی .
تحصیل معارفی سور ، اقران وامثاله فائق
ویک چوق کیسه‌لرک نائل اولم‌دیغنی برتر-
قیات و فیضات مادیه و معنویه‌م مظهر اوله-
رق ارباب علم و ادبک مظهر تقدیر و احترامی
اولمش ایدی ، اکثر زمان بذوات محترمه

تراموایده تصادف ایدر ایدم ، بوکنج
ارتقا داشم دائماًلنده برقاج کتاب و یاخود
هفتلق غزله‌لردن برقاجی اولدیغنی حلاله
تراموایه داخل اولور و بوکنا بچقلری
محل مقصوده واصل اولنجه‌یه قدر مطا-
له ایله اصرار وقت ایدر ایدی ، حقیقه
بوذاک شوخالته مقتون اولورده بویه
محب معارف بذاتله ملاقات شرفه نائل
اولمغه وسیله‌ارار ایدم ، مع‌التأسف بوحال

ایچه زمان بویه‌جه دوام ایتدی ، نهایت
کانون اول موسملرنده ایدیکه بر اقشام
عودنده صوغوق شدتله حکمنی اجرا
ایتمکده و برطرفدن قار لایه لایه یاغتمده
و بوراز متباداً اسهرک قارله قاریشیق
بوروزکار یوزومی ، کوزومی ، اللمی ،
طوکرده‌مقده ایدی ، بورودت خارجیه‌یه

بولده سرعته‌له بوریه‌رک مقابله ایتک
ایستیوردم ، نه‌ممکن ! بوتلاشله اقسرایه
واصل اوله‌رق تراموایه داخل اولدم ،
لکن ایجروسی غلبه‌مک اوطوره‌جق محل
یوق طیشاروده دورمق آرزو ایتدم
ایسه‌ده صوغوغ شدتی بی ایجرویه
کیرمکه مجبور ایدیوردی ، چونکه اوز-
مانلر تراموای اربابه‌جیلری قاردن یاغموردن
محافظه‌لیدن صاحبقر شمدیکی کی موجود
اولماسندن خارجده بارمقی بکده ممکن
دکل ایدی ، ایجرویه کیرمکه مجبور اولدم .
بواننده ایدی که بر معتاد کتابی اوقومغه
مشغول بولسان ارتقا داشم بکا دوغری
عطف نظر ایدره‌رک یانه اچش اولدیغنی
محله اوتورمقلغنی کمال محجوبیتله تکلیف
ایتدی بولطفلردن دولای تشکراتی
تقدیم و محکم مساعد اولماسندن راحتسز
اوله‌جقلری دفعاتله بیان ایلده‌مده قبول
بیورمده‌قلردن محل مذکوره ایلشدم .
برقاج کلدهک تعاطیسنی متعاقب بر معتاد
مطالعه‌سیله مشغول اولدی یان کوزمه
مطالعه ایتمکه اولدیغنی مجلد کتابه باقدم
(حل‌العقد) نام اثر قیمتدار اولوب‌حتی
فقدردن طرفه اولان حیثیه « قنون‌ظینه‌دن
جهت استفادیه » دأر اولان بخشی شامل
ایدی اوقشامکی آشنالغزده بوقدرله
قالدی ایدی ، بوارقه‌داشمه ارتق تصادف
ایتدیکه صمیمی التفاتلرینه مظهر اولور
وحتی ستمزک مناسبتندن دولای تعدیل
زمانلرنده مطالعاتزده دأر برلکده مصاحبه
و مباحثه و بولتورقدیینه بر اقشام عودتمده
ارتقا داشمه تصادف ایتدم ، لکن اوقشام

کندیسنی براز حالسز کوردم ، کندیسیده
راحتسزلفنی حس ایتش اولسندن برایی
سوزک جریاتی متعاقب « برادر برازکند-
مده راحتسزلق حس ایدپورم » کی سوز-
لرده بولندی ، بالمقابل کثرت مطالعه‌دن
اولی دیه تسلیده بولتم . زیرا ارتقا-
شمک لذت مطالعه سببیه اکثر کیجه
اوقسوز قالدقلری معلوم ایدی . بوندن
بشقه اوکولرنده دیون عمومی اداره‌سنده
وقوع‌بوله‌جق مسابقیه داخل اولمق
اوزره ایروجه مشغول اولیورلردی .
ایشته بولنری وسیله اتخاذ ایدره‌رک اقناعه
چالشم ایه‌ده موفق اولم‌دیغنی ناصیه-
لرندن حس ایتمکه ایدم ، بوراحتسزلفیه
برابر اداره‌مذ کورده وقوع‌بولان سا-
بقییده قزانه‌رق قبول اولندی ایدی .

مع‌التأسف ارتقا داشم بوداثره‌عالی بک
آز مدت دوام ایده‌یلیدی . بوانشارده
ایدی که حیاتنک تام یکری اوچنجی‌سالنده
بولنیوردی طبیعتک ایجابی اوله‌رق ادبیاته
هوس ایتش وحتی بوکا دأر یازدیغنی اوج
بش مقالاتدن دولای اوزمانلر کندیسنی
طانیانلرک حسن توجهنه مظهر اولسنه
وسيله اولمش ایدی ، بوراحتسزلفیه‌برابر
سعی و غیری مأموریتنه سوق ایتسندن
کیتمک اوزره البسه‌سنی کیدیکی اشناده
کیتخانه‌سنک قارشوسنده‌کی ماصه‌مک
اوزرنده بولسان کیر آینه‌ده عکسی
کورمش ووجهندیکی صولولقلغه
ضعیفک کوندن کونه‌تراید ایتدیغنی قوای
بدنیه‌سنک کسب‌ضعف ایتمکه واشتایسنک
ازالمقده اولسی آیروجه مراقفی موجب
اوله‌رق ایچه تدقیق وکندی کندیسینه
دوشنه‌رک کوزلری قرامغه باشلامش
بودوشونجه‌سنی متعاقب کیرییکاریتنک
اوستنده اوج بش دامله اشک تأثر
اولدیغنی حلاله بدبخت والده‌سنه ،
آه والده‌جکم ! بن ورم اولدم ! بن
کندمدن قطع امید ایدیورم ! کی سوز-
لرده بولتمش ایدی ، ایشته حقیقه‌ه‌ب
بواحوال مذکوره نشانه‌ تورم ایدی .
معایسه و تدوایسیله مشغول بولنان طیل‌لرده
ارتقا داشمک تورم ایتش اولدیغنی
سویلیوردی .

مابعدی وار

مفتی زاده :

علی احسان

معاملات رطاه‌رک

مطبعه‌سنی

باب‌عالی‌زاده‌سنده نومرو ۴

متکلم‌کنستار و آلات و ادوات طبیعی ، مالک
اولان مطبعه‌مک ، ترکیه ، عریجه ، قاریجه
فرانسه‌جه ، المانجه ، انگلیزجه ، ایتالیانجه
روسجه ، بلغاریجه ، رومانیجه ، ارمنیجه ، یهودیجه
هر نوع کتبیور سالک صورت‌طوبه و نقیسه‌ده
طبعی و طعنه‌ده کوندیله‌جک اثرک رخصت
رسمیه‌سی-استعمال ایچکی تعهد‌ایلور
الستامذ کورده‌رق قاتیلو و لیتوغرافیا
ایله‌قارت‌دو ویزیتلر ، فیریک نام‌لر ، اوراق
نیمارینه ، دقائر متنوعه‌ه قانوره‌یو و قاقمبیل
طبع اولتور .
فلطوغرافاری کوندردیکی حلاله وکلکی
ورسلی قارت دو ویزیتلر دخی یایلور .
فیثائیلر اهورد .

ممدوح

معاملات — طاهر بک مطبعه‌سنده طبع اولمشده